

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 9.4.2008
COM(2008) 177 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**ЕС като глобален партньор за развитие
Ускоряване на напредъка към Целите на хилядолетието за развитие**

{SEC(2008) 431}

{SEC(2008) 432}

{SEC(2008) 433}

{SEC(2008) 434}

{SEC(2008) 435}

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	2008 г. — година с решаващо значение за развитието.....	4
2.	46 млрд. евро европейска помощ през 2007 г. — Ще изпълним ли обещанията си?	6
3.	По-ефективната помощ се нуждае от по-радикални промени.....	9
4.	Европейски полюс на съгласуваност на политиките с цел развитие	11
5.	Помощ за търговията в полза на ЦХР	12
6.	Заключение — Необходим е нов гласък.....	13

Резюме

От 2005 г. държавите-членки и Европейската комисия споделят обща визия за развитието, изразена чрез Европейския консенсус за развитие. Принципите и целите, приети от Съюза обхващат усилията на помощта за развитие, чиято основна цел е да подпомогнат развиващите се страни в стратегиите им за намаляване на бедността, по-специално като се улеснява достъпът до начално образование за момичетата и момчетата, като се укрепят системите за здравеопазване в най-бедните страни, като се осигури достъпът до питейна вода на населението в необлагодетелствано положение и като се подкрепят програмите за изграждане на капацитет, както и инициативите в сферата на демокрацията и доброто управление.

С Конференцията от Монтерей за финансирането на развитието през 2002 г., прегледът на напредъка към Целите на хилядолетието за развитие и приемането на Европейския консенсус през 2005 г., Европейският съюз пое редица ангажименти, касаещи обема на помощта, нейната ефективност и съгласуваността на политиките с цел развитие и помощ за търговията. Комисията осигурява наблюдението на тези ангажименти в рамките на Съюза, като настоящото съобщение, както и работните документи, които го придружават отговарят на това задължение.

Целта тук е да се допринесе за създаването на обща европейска позиция, по-специално с оглед на срещите в Акра и Доха¹ и на събитието на ООН на високо равнище през септември 2008 г., като по този начин се потвърди ключовата роля на Съюза на международната сцена и мобилизирането му за Целите на хилядолетието за развитие.

По отношение на финансовата помощ, въпреки че Съюзът остава основният донор и най-важният партньор на развиващите се страни, като помощта е 93 EUR на европеец на година, равносметката за 2007 г. показва, че помощта е намаляла.

Държавите-членки се призовават да потвърдят политическите си ангажименти и финансовите си цели за 2010 г. и 2015 г. Те трябва да изпълнят задълженията, поети по отношение на предвидимостта на помощта, по-специално като създадат достоверни многогодишни предварителни графици за финансовите си потоци.

По отношение на помощта за търговията държавите-членки трябва да продължат усилията си и заедно да увеличат техническата си помощ, така че да постигнат целите за 2010 г.

Накрая, държавите-членки се приканват да задълбочат търсенето на новаторски източници за финансиране на подходящите дейности в отговор на въздействията от изменението на климата.

По отношение на ефективността на помощта, тъй като Съюзът съзнава, че развитието е въпрос както на обем, така и на качество на помощта, беше постигнат напредък особено с приемането на политически и технически рамки през 2007 г. (напр. кодекса за поведение за разделение на труда, съфинансиране Комисия/държави-членки,

¹ Трети форум на високо равнище за ефективността на помощта, Акра, 2—4 септември 2008 г.; Международна конференция за преглед на финансирането на развитието, 29 ноември—2 декември 2008 г.

предвидимост на плащанията). Въпреки това те бяха твърде малки, за да се постигне чувствителна промяна.

Сега Комисията предлага да се работи активно за прилагане на принципите въз основата на конкретните предложения, направени от нея. В Акра Съюзът трябва да приеме една амбициозна позиция с цел да насърчи действителното разделение на труда, повече помощ от бюджета и всестранен подход за развитие, насърчаващ равенството между половете и ангажиращ гражданското общество и местните власти в Европа и в развиващите се страни. Усилията към ефективност, вече положени за гарантиране на взаимното допълване и качеството на европейската помощ за търговията в бъдеще също трябва да се увеличат. Комисията приканва държавите-членки да положат значителни усилия за предвиждане на помощта за търговията, особено в страните от АКТБ и да се присъединят към нея за изготвяне, до края на годината, на „европейските пакети за помощ на търговията“ и за създаване на регионални фондове в подкрепа на СИП и на процеса на регионална интеграция, когато съответните региони от АКТБ го желаят.

По отношение на съгласуваността на политиките, Съюзът има водещи позиции и се е съсредоточил по-специално на въздействието върху развиващите се страни и върху Целите на хилядолетието за развитие от европейските политики в дванайсет ключови области (напр. търговия, селско стопанство, рибарство, околна среда, сигурност). Анализирани са три области на политиката със силен потенциал по отношение на развитието (политиките за климата и енергията, за миграцията и за изследванията) и са формулирани конкретни предложения за засилване на съвместния ефект с целите за развитие на Съюза.

2008 г. трябва да отбележи повратна точка в дейността на ЕС за развитие. ЕС може и трябва да постигне промяна; той трябва да даде ясен политически сигнал и по този начин да отговори на очакванията на партньорските страни.

През юни по време на Европейския съвет, държави-членки са приканени да приемат амбициозна политическа позиция.

Повече от всякога Европа трябва да се мобилизира и обедини силите си за подобряване по радикален начин на условията на живот на цели групи от населението в развиващите се страни.

1. 2008 г. — ГОДИНА С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА РАЗВИТИЕТО

2008 г. ще бъде година с решаващо значение за развитието. Много мероприятия на високо равнище ще приемат Целите на хилядолетието за развитие (ЦХР) като политически приоритет. Конференцията от Акра² ще разгледа изпълнението на декларацията, приета през 2005 г. в Париж, относно ефективността на помощта. Срещата в Доха³ ще проследи поетите ангажименти по време на конференцията в Монтерей през 2002 г. за финансирането на развитието. Събитието на Обединените

² Трети форум на високо равнище за ефективността на помощта, Акра, 2—4 септември 2008 г.

³ Международна конференция за преглед на финансирането на развитието, 29 ноември—2 декември 2008 г.

нации на високо равнище на 25 септември следва да засили волята за действие на международната общност за постигане на целите до 2015 г.

2008 г. ще бъде много важна и за доверието към Европа. През 2005 г. бяха приети исторически ангажименти по отношение на обема и качеството на помощта. Те трябва да се изпълняват. Това е въпрос на индивидуална и колективна отговорност на Съюза в борбата му с бедността.

От приемането през 2005 г. на Европейския консенсус за развитие⁴, концентриран върху ЦХР и премахване на бедността в контекста на устойчивото развитие, Съюзът прие важни инициативи, за да се напредне по планираното развитие. През декември 2007 г. Европейският съвет⁵ покани Комисията да изготви доклад за приноса на Съюза към ЦХР. Настоящото съобщение и работните документи, които го придружават са в отговор на тази покана. Те правят анализ на състоянието на нещата и набелязват необходимите промени за ускоряване на напредъка по изпълнение на ЦХР.

Международната общност се ангажира с многобройни мерки: развитите страни, да увеличат помощта си и нейната ефективност; развиващите се страни да въведат политики насочени към ЦХР и по-ефективно да координират външната помощ. Едновременно признавайки главната роля на партньорските страни, шансовете да се постигнат ЦХР в голяма част зависят от обема на помощта, но и което е също толкова важно, от ефективността ѝ.

В някои страни и региони беше постигнат значителен напредък, но намаляването на бедността в света наполовина далеч не е постигната. Все още всяка година умират по 11 млн. деца от излечими болести, като повечето нямат още навършени 5 години. Един от четири души все още няма достъп до питейна вода. 114 млн. деца все още нямат достъп до начално образование. 584 млн. са неграмотните жени. Държавите на юг от Сахара остават много назад. Навсякъде другаде, и особено в Южна Азия, много групи остават изключени от ползите на икономическия растеж.

Предприеха се нови инициативи, и особено тази на Генералния секретар на Обединените нации за ЦХР и Африка⁶ или „Призив за действие“ за ЦХР⁷. Партньорството ЕС-Африка за ЦХР, прието по време на срещата на високо равнище в Лисабон⁸, ще предложи също нова рамка за диалог и действие.

ЕС е играл и продължава да играе водеща роля не само защото 90 % от обещаното нарастване на помощта ще дойде от европейските страни, но и защото Съюзът започна дълбока реформа в системата си помощ на двустранна и общностна основа. Освен помощта, ЕС реши да осигури съгласуваност на политиките си с оглед целите за развитие. Европейските политики в така различаващи се области като търговия, сигурност, миграция и околна среда сега се анализират от гледна точка на въздействието им върху развитието и възможностите, които предлагат за положителен принос към ЦХР.

⁴ ОВ С 46, 24.2.2006 г., стр. 1.

⁵ Европейски съвет, 14 декември 2007 г., т. 77 от заключенията.

⁶ Група за управление на високо равнище.

⁷ Стартирана през юли 2007 г.

⁸ Декември 2007 г.

ЦХР се нуждаят от постоянно дългосрочно усилие. За конференциите в Акра и Доха ЕС трябва да покаже високи амбиции. Той също трябва да мобилизира подкрепата на международната общност за срещата на Г8 и събитието на високо равнище на Обединените нации през септември. Това е едновременно изпит за доверието към международната общност и към ЕС, както и възможност да се направи оценка на пътя, който остава да се измине до 2015 г.

Новите глобални предизвикателства, и по-специално изменението на климата, представляват допълнителна голяма заплаха за устойчивото развитие. Европейското обществено мнение все повече осъзнава факта, че Съюзът не може, в контекста на ускорена глобализация, да постигне вътрешните си цели, освен ако не действа на международната сцена по единен и съгласуван начин.

Европа разполага с инструментите, както и с политическата рамка. Спешно е необходимо да се премине от думи към дела.

2008 г. трябва да отбележи повратна точка в дейността на ЕС за развитие. Повече от всякога Европа трябва да обедини силите си за радикално подобряване на шансовете за постигане на ЦХР, като борави с обема на помощта, нейната ефективност и съгласуваността на политиките с цел развитие. Европа трябва да създаде динамиката, която ще насърчи международното усилие за предприемане на конкретни действия.

2. 46 МЛРД. ЕВРО ЕВРОПЕЙСКА ПОМОЩ ПРЕЗ 2007 Г. — ЩЕ ИЗПЪЛНИМ ЛИ ОБЕЩАНИЯТА СИ?

Европейската помощ трябва да получи нов тласък

За втора поредна година е налице общо намаление в обема на помощта за развитие от международната общност. Въпреки силната политическа мобилизация към Целите на хилядолетието за развитие, донорската международна общност изпитва очевидни трудности да изпълни ангажиментите си.

За първи път ЕС е част от тази отрицателна тенденция. Въпреки че някои държави-членки повториха или надхвърлиха доброто си представяне от 2006 г., общата тенденция е към спад. Изразено в евро и в проценти от brutния национален доход, размерът на европейската помощ достигна през 2007 г. 0,38 %, сравнено с 0,41 % през 2006 г. Въпреки това Европа продължава да е най-големият донор в света и особено в Африка и остава движещата сила за увеличаване на помощта.

Европа иска и трябва да играе движеща роля за мобилизиране на международната общност, особено по време на конференцията в Доха през декември. За да стане това, Европа трябва да потвърди волята си да постигне целта от 0,56 % през 2010 г. с цел постигане на 0,7 % през 2015 г. Не се нуждаем от нови обещания, а да превърнем вече поетите ангажименти в осезаеми резултати. Такъв план за действие би могъл да потвърди ангажиментите на Съюза към помощта и да определи етапите и конкретните действия за постигане на ЦХР в областта на образованието, здравеопазването, околната среда, водата, селското стопанство, икономическия растеж и инфраструктурата. За това е необходимо да се възроди политическата воля на всички държави-членки и осъзнаването на важността на развитието сега е най-добрият отговор в дългосрочен плана на предизвикателствата на глобализацията, независимо дали става въпрос за

миграцията, за сигурността, за финансовите и данъчни системи, за защитата на природните ресурси на планетата, за сигурността на продоволствието или за международната стабилност.

Предвидимостта на помощта да се приеме сериозно

В съответствие с политическите ангажименти е наложително на партньорските страни да се даде предвидимостта, от която се нуждаят, за да планират стратегиите си, приоритетите си и действията си. Помощ, която не е толкова променлива и която е по-предвидима е необходима също и за макроикономическата стабилност. Предвидимостта на помощта се оценява на няколко равнища: поток на помощта, многогодишни програми и плащания.

За всяко от тези нива Комисията направи предложения:

- По отношение на предвидимостта на потока помощ Комисията настоява върху налагащата се необходимост от наличието на многогодишни разчети, амбициозни, но реалистични, които да позволяват измерването, на равнище държава-членка, постепенното увеличение на бюджета за помощ до 2010 г. и до 2015 г. Резултатите за 2007 г. трябва да бъдат разглеждани в тази перспектива.
- По отношение на програмирането на помощта все по-голям брой държави-членки вече приемат документи за стратегия, които дават на партньорските страни указание за ресурсите в средносрочен план. Това е положително. За сметка на това, волята за създаване на тези документи за стратегии в контекста на съвместно програмиране, почти няма конкретна проява. Въпреки че бяха проведени съвместни анализи в много страни, една истинска стратегия за съвместен отговор се реализира само в Южна Африка, Сиера Леоне и в Сомалия; работата продължава в Гана и Мали. В момента участват общо 13 държави-членки в опити за съвместно програмиране. Прегледът на стратегиите в средата на периода през 2009 г. и 2010 г. ще предостави нови възможности в това отношение.
- Предвидимостта на отпускането на средства е централна тема в програмата на Акра и в рамките на инициативата на Бан Ки Мун. В този дух и за да отговори на поканата на Съвета и на държавите-членки, Комисията предложи договорът за ЦХР, който позволява на най-добре представящите се страни да се отпусне годишно минимално ниво на бюджетна помощ в продължение на шест години. В тази насока държавите-членки поеха ангажименти⁹. Предложението за договор за ЦХР е единственото, което съответства на тези решения.

Необходимостта от разпределяне на тежестта

Поделянето на тежестта на международна основа трябва да бъде предмет на **сериозни дискусии между ЕС и неговите партньори**. ЕС е далеч най-щедрият донор, особено по отношение на ангажиментите на Г8 в Гленийгълс и така може да поеме

⁹ Заключение на Съвета по общи въпроси и външни отношения от 24 май 2005 г. и т. 27 от Европейския консенсус.

90 % от увеличението на помощта в периода 2007—2010 г. Съюзът трябва да използва цялата си политическа тежест, за да убеди традиционните си партньори, особено като САЩ или Япония и нововъзникващите икономики (Китай, Индия, Южна Корея, Бразилия), чиято роля несъмнено ще нараства, да приемат едно справедливо разпределение на усилията за развитие.

Да се отговори на голямото предизвикателство от изменението на климата

Светът е изправен пред плашещ парадокс, в който най-бедните, най-уязвими страни не са отговорни за разрушителния ефект от изменението на климата, но са най-потърпевшите. Климатът не се съобразява с границите, континентите или разделението Север-Юг¹⁰. Международната общност е особено отговорна да помогне на тези държави да се насочат към икономически растеж с по-малко емисии на парников газ и да се адаптират към изменението на климата, както е отразено в споразумението, сключено в Бали за подновяване на преговорите, насочени към приемане до 2009 г. на глобално споразумение по изменението на климата.

Това е една от целите, които си определи Съюзът като прие предложението на Комисията за изграждане на световен алианс за борба с изменението на климата и като предприе двустранни и регионални инициативи с Латинска Америка и Азия. Ние трябва да я изпълняваме организирано. В това отношение Комисията приветства работата на международната комисия за изменението на климата, създадена от шведското правителство, чиито заключения можем да споделим, в рамката на ЕС.

Комисията, убедена, че финансирането на политиките за климата в партньорските страни не може да става само чрез публичната помощ за развитие, проучва в сътрудничество със Световната банка идеята за световен заем, който би могъл да използва средствата от продажбата на търг на правото на емисии на бъдещия въглероден пазар. Залогът е значителен. Отговорът не може да бъде друг освен колективен.

В този контекст Комисията отново напомня важността, която придава на интегрирането на изменението на климата в стратегиите за сътрудничество, както и на координирането на инструментите за помощ на ЕС за намаляване на риска от катастрофа в съответствие с Европейския консенсус за развитие и Европейския консенсус относно хуманитарната помощ¹¹.

Държавите-членки се призовават да потвърдят политическите си ангажменти и финансовите си цели за 2010 г. и 2015 г. Също така държавите-членки се призовават да превърнат в реалност поетите ангажменти по отношение на предвидимост на помощта на трите нива, предложени от Комисията, като наред с другото изготвят и многогодишни планове, които показват увеличението на публичната помощ за развитие. Те са поканени да задълбочат изследванията за иновативни източници за финансиране на дейностите срещу въздействието от изменението на климата.

¹⁰ По-специално вж. доклада на UNDP за 2007—2008 г. „Борбата срещу изменението на климата: Човешката солидарност в един разединен свят“.

¹¹ ОВ С 25, 30.01.2008 г., стр. 1.

3. ПО-ЕФЕКТИВНАТА ПОМОЩ СЕ НУЖДАЕ ОТ ПО-РАДИКАЛНИ ПРОМЕНИ

Задължително се налага увеличаването на ресурсите да се придружава от по-ефективни механизми за изпълнение. Ако удвояването на размера на помощта за Африка се превърне в удвояване на броя на проектите, ситуацията ще излезе от контрол. Годишно Танзания трябва да изготвя 2 400 доклада за донорите. Само в сектора за развитие на селските райони в Мали са активни над 26 донора.

Международната архитектура на помощта става все по-сложна чрез създаването на вертикални структури като глобалните фондове и програми и с излизането на сцената на нови актьори публични и частни, които често действат не според установените кодекси и механизми за координиране.

Всичко това говори в полза на по-хармонизираната помощ и много добре съобразена с партньорските страни. Става въпрос не само за процедури, но и за качествен скок — за истинска промяна на културата.

ЕС, който през 2005 г. игра основна роля за приемането на Парижката декларация и на срещата на високо равнище на ООН, сега носи особено голяма отговорност. Той трябва да продължи да бъде движеща сила на този глобален процес. Тъй като вече три години след това, въпреки че има истински успехи, „критичната маса“ за успех не е постигната; не всички играчи са се снабдили с новите инструменти.

Събитието в Акра ще бъде решаващо. Целите ни ще бъдат два пъти по-големи. Трябва да си дадем сметка за това, което е свършено, за срещнатите трудности и за причините за тях, но също и за успеха, и за положителния опит. Трябва да го направим както по отношение на индикаторите, определени от Парижката декларация, така и за допълнителните ангажименти, поети от ЕС. Но Акра не може да се сведе до една проста равносметка. Министерската декларация („*Accra Agenda for Action*“) трябва да е амбициозна и с визия.

Трябва да се премине от концепции и политически ангажименти към конкретна реализация. За целта са необходими ясни отговори на четири въпроса:

- Разделението на труда трябва да се превърне в действителност. Кодексът за поведение, приет през май 2007 г., чието прилагане още е в зародиш, трябва да започне да се изпълнява по-активно, което предполага възприемане от всички участници, включително и операторите на ЕС на място. Комисията ще направи конкретни препоръки за всяка страна.
- Донорите трябва да използват системите на страните, както направи Комисията с увеличаването на бюджетната помощ като цяло и по сектори¹².
- Управлението въз основа на резултати налага да се преразгледа начина, по който условията са замислени и се прилагат.
- Трябва да се осигури предвидимост на ниво потоци, програмиране и отпускане на средства.

¹² 44 % за страните от АКТЬ в рамките на 10^{-ия} ЕФР.

В допълнение:

- Едно от средствата за една по-добра ефективност на помощта и за **прозрачната информация за действията и постигнатите резултати от донорите на място** са атласите, изготвяни от Комисията от 2005 г. насам. През 2008 г. Комисията ще представи нов атлас на донорите, атлас на ситуациите на несигурност, няколко регионални атласа. Атласите по предмети или по подрегиони ще се изготвят редовно (напр. на всеки 6 месеца) като основа за разговорите и решенията на равнище ЕС за разделението на труда.
- Практиката на съфинансиране трябва още да се разшири. Съфинансирането от Общността имаше по-малък успех, отколкото двустранното финансиране, но би трябвало да напредне вследствие на направените промени в правната рамка. В тази сфера препятствията са известни, решенията също. Трябва да се изпълнят без забавяне.

ЕС сега е по-голям с 12 държави-членки, които не са участвали напълно в изготвянето на Парижката декларация и които могат да допринесат много благодарение на собствения им опит от процеса на преход и получаването на публична помощ¹³. Могат да помогнат на ЕС в Акра да постигне много.

Организациите от гражданското общество (ОГО) бяха „липсващият елемент“ на Парижката декларация. Разнообразието в ролите на ОГО гради тяхната сила. Гражданското общество е пълноправен участник в развитието. То трябва да бъде включено в процеса и да се подкрепят усилията му за определяне на собствени принципи за ефективност на помощта.

Същото важи и за местните власти, които все по-често изразяват желанието си да се превърнат в страна и участник в развитието. Става въпрос и за ново измерение на политиката за развитие, което трябва да изследваме. В тази връзка придобитият опит чрез европейската политика за регионално развитие в укрепването на регионалната териториалната страна на икономическото развитие може да бъде източник на вдъхновение за развиващите се страни.

Комисията счита, че планът за ефективност на помощта трябва да включва и проблематиката на предотвратяване на конфликти и на ситуациите на несигурност.

Насърчаването на равенството между мъжете и жените трябва да намери място в плана за ефективност като част от основните човешки права и като част от стратегията за изпълнение на ЦХР.

Съветът се приканва да приеме амбициозна позиция на ЕС в Акра за едно действително разделение на труда, повече помощ от бюджета, повече предвидимост и всеотън подход, включващ гражданското общество, местните власти и равенство на половете. ЕС може и трябва да постигне промяна; той трябва да даде ясен политически сигнал и по този начин да отговори на очакванията на партньорските страни.

¹³ Всички са подписали Европейския консенсус от 2005 г., а четири от тях са подписали Парижката декларация.

4. ЕВРОПЕЙСКИ ПОЛЮС НА СЪГЛАСУВАНОСТ НА ПОЛИТИКИТЕ С ЦЕЛ РАЗВИТИЕ

Помощта е необходима, но не е достатъчна. Принципът за съгласуваност на политиките, приет от ЕС, е принцип за ефективност, а също и морален принцип. Въздействието на политиките за борба с бедността, които Европа води в полза на най-необлагодетелстваното население, не може да се възпрепятства от въздействието на други европейски политики. Всяко решение на европейските политики трябва да държи сметка за въздействието му върху Целите на хилядолетието за развитие.

ЕС е поел ангажимент да засили съгласуваността между дванайсет области, които имат голямо потенциално въздействие върху ЦХР. Става въпрос за предотвратяване като с помощта на оценки на въздействието се направят корекции чрез адаптирани реформи, както беше направено за селскостопанската политика и рибарството, и в същото време за търсене на съвместен ефект, за да се позволи на най-бедните страни да се възползват от възможностите, предоставени от европейските политики¹⁴.

Този подход с принципа за съгласуваност позволява на Съюза да увеличи приноса си към ЦХР.

ЕС ще задълбочи усилията си към съгласуване по отношение на ЦХР във всички области, определени през 2005 г. Освен това Комисията проучи границите за маневриране в три конкретни области:

- *политиките по отношение на възобновяемите енергии, и по-специално биогоривата*, в рамката на енергийните политики и политиките за климата. ЕС трябва да помогне на развиващите се страни в борбата им с бедността да се възползват от възможностите, които предлага пазарът на биогорива, като в същото време внимателно наблюдава въздействието, което тази политика може да има особено върху производството на храни, използването на земята и върху околната среда. Това налага редовно наблюдение, напълно включващо измерението развитие, спазването на критериите за устойчивост, насърчаване на търговията с биогорива — особено с най-бедните страни, изследванията и трансфера на технологии;
- *миграционните политики и проблемът на изтичането на мозъци*, особено важна проблематика в сектори като здравеопазване, образование и изследвания и иновации. Комисията предлага програми „обучение по експорт“, подобряване на правата — по-специално социални — на работниците, завръщащи се в страната си на произход както и споразумения за наемане на работа между държавите-членки и развиващите се страни, които позволяват да се управлява наемането на работа, в същото време предпазвайки уязвимите сектори. Накрая е добре да се проучат различните граждански схеми, за да се засили връзката на мигрантите с приемната страна и със страната им на произход;
- *политиките за изследвания*. Комисията ще предложи на Съвета обща стратегия за изследвания за развитие, с цел по-доброто координиране на европейските усилия в тази сфера. Комисията се ангажира като първи етап на тази стратегия да насърчи посредством Седмата рамкова програма едно по-голямо участие на изследователските центрове на бедните страни и да увеличи изследователските

¹⁴ Доклад на ЕС относно последователността на политиките за развитие 20.9.2007 г. — COM(2007) 545 и SEC(2007) 1202.

дейности в особено полезни за ЦХР области (като изследвания за селското стопанство, здравеопазването вкл. изследвания върху пренебрегваните свързани с бедността болести, системите за обществено здравеопазване и репродуктивното здраве, миграцията, възобновяемите енергии, водата и устойчивото развитие). Там където е необходимо, тези инициативи трябва да се придружават от мерки за помощ, насочени за укрепване на капацитета за изследвания.

Съветът се приканва да насърчава принципите за съгласуваност на политиките с цел развитие в рамките на международния план за ЦХР и ефективността на помощта. Съветът се приканва и да се произнесе върху ориентацията на политиките, предназначени да изследват потенциала на биогоривата, на миграцията и на изследванията за развитието.

5. ПОМОЩ ЗА ТЪРГОВИЯТА В ПОЛЗА НА ЦХР

ЕС е първият партньор сред развитите страни, придобил стратегия за подпомагане на търговията¹⁵. Това е основен етап, който трябва да позволи на ЕС да постигне финансовите цели, които си е поставил, и да приложи на практика в тази област принципите за ефективност на помощта.

ЕС поема колективния ангажимент до 2010 г. да започне да отделя по 2 млрд. EUR годишно (1 млрд. от Общността и 1 млрд. от държавите-членки) за техническа помощ за търговията и да увеличи помощта си в другите области (производствени капацитети, инфраструктура). Даден е приоритет на държавите от АКТБ, за да се отговори на тяхната по-специална ситуация и на предизвикателствата, които представляват Споразуменията за икономическо партньорство в процес на договаряне с ЕС: 50 % от увеличението на техническата помощ за търговията ще бъде за страните от АКТБ.

Отделно от финансовото измерение, принципите за ефективност, по-специално съобразяването и собствеността на партньорските страни, представляват другият стълб на стратегията.

Въпреки че тази стратегия беше приета съвсем наскоро, мониторинговият доклад на Комисията показва окуражаващи, но и контрастиращи резултати.

Помощта за търговията вече е включена от Европейския съюз в сътрудничеството за развитие. По обем през 2006 г. техническата помощ за търговията, предоставена от държавите-членки възлиза на 641 млн. EUR, към които се прибавя и общностна помощ от 941 млн. EUR, т.е. почти 60 % от цялата сума. Общността на практика вече е изпълнила поетия ангажимент годишната ѝ помощ да достигне 1 млрд. EUR. От своя страна, за да постигнат колективната цел от 1 млрд. EUR държавите-членки трябва да увеличат техническата си помощ с 56 % до 2010 г. Тази цел е постижима, но налага непрекъснато усилие.

Общата помощ на ЕС за търговията (вкл. техническата помощ за търговията, производствените капацитети и инфраструктурата) се увеличи значително, за да достигне през 2006 г. 7,279 млрд. EUR.

¹⁵ Съвет на Европейския съюз — Документ 13070/07 — 11 октомври 2007 г.

Що се отнася до прогнозите, въпреки всичко буди тревога фактът, че само 6 държави-членки могат да представят прогноза за увеличение на техническата си помощ за търговията до 2010 г., а никоя от тях не може да потвърди дали целта 50 % от увеличението на помощта да е за държавите от АКТБ ще бъде постигната. Регионалните програми от Десети ЕФР ще бъдат възможност за държавите-членки да го направят, като изготвят прогнозите си за помощта, като допълнят помощта от Общността.

По отношение на качеството на европейската помощ за търговията, мониторинговият доклад показва добро желание за напредък в координирането и допълването. Девет държави-членки вече са се наели с общ анализ на търговската ситуация, а седем от тях са в процес на общо програмиране. Шест държави-членки и Комисията, които заедно представляват 83 % от помощта за търговията от ЕС, вече прилагат повечето от препоръките на Съвета¹⁶.

Съветът се приканва да препоръча на държавите-членки да продължат усилията си и колективно да увеличат техническата си помощ за търговията, за да достигне до 2010 г. равнище с 56 % по-високо от това през 2006 г. изпълнявайки по този начин определените финансови цели, както и да увеличат вече започнатите усилия да осигурят пълнотата и качеството на европейската помощ.

Комисията приканва държавите-членки да положат значителни усилия за предвиждане на помощта за търговията, особено в страните от АКТБ и да се присъединят към нея за изготвяне, до края на годината, на „европейските пакети за помощ на търговията“ и за създаване на регионални фондове в подкрепа на СИП и на процеса на регионална интеграция, когато съответните региони от АКТБ го желаят.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ — НЕОБХОДИМ Е НОВ ТЛАСЪК

Съветът и държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета, се приканват да се присъединят към предложенията, изложени по-горе, с оглед потвърждение и изпълнение на финансовите им ангажименти, радикална промяна в начина на работа по управление на помощта и подобрене на съвместния ефект между европейските политики и ЦХР като прилагат принципите за съгласуваност на политиките с цел развитие.

Освен обем и ефективност на помощта, постигането на ЦХР изисква специфични действия в сферите на образованието, здравеопазването, водата, селското стопанство, икономическия растеж и инфраструктурата. Това е мисията, която си определи групата на високо равнище за ЦХР в Африка. Това е и целта на инициативата „Призив за действие“. Тези инициативи, мотивирани от налагащата се необходимост за ускоряване на напредъка към ЦХР изискват план за действие за колективен отговор на Съюза, който Съветът се приканва да насърчи, в светлината на работата, провеждана в рамките

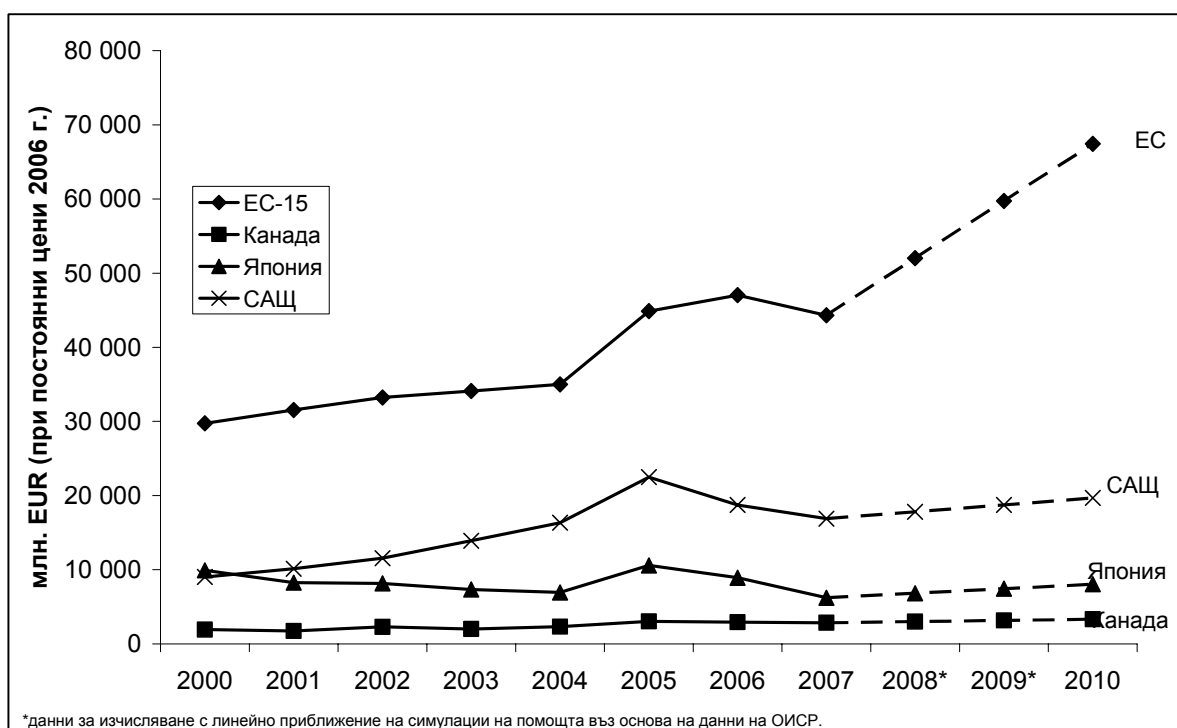
¹⁶ Принципите за ефективност на стратегията за помощ за търговията засягат предимно механизмите за оценка на нуждите в дадена страна, интегрирането на търговията в стратегията за развитие и сътрудничество, вземането предвид на въпросите на устойчивостта, анализът на програмирането и съвместните финансираия.

на европейския проект за изследвания върху политиките за развитие¹⁷. В това отношение намерението на Комисията е да предостави на Европейския съвет през юни първия документ, съсредоточен върху ЦХР.

Такива усилия са жизненоважни. Но предложенията не са нищо друго освен да се положи оперативното начало на вече поетите през 2005 г. ангажименти. Сериозното отношение към ЦХР означава също, че трябва да се гледа в бъдещето и да се мисли за две основни неща. От една страна, постигането на определените цели не е край, тъй като през 2015 г. бедността няма да е намалела повече от наполовина; от друга страна, новите големи предизвикателства, каквито са изменението на климата, демографското развитие, нестабилността на финансовите пазари, данъчните системи, разрушаването на природните ресурси и на околната среда правят все по-трудно изпълнението на определените преди 8 години цели.

Всичко това трябва да подтикне Съюза да удвои сили, за да изпълни финансовите цели и политиките, които си е определил и да подтикне и другите донори да поемат своя дял от усилията в полза на развитието.

Фигура 1: Потоци обща помощ 2000—2010 г. (в млн. EUR константа 2006 г.)

Източник: Изчисления на Европейската комисия по данни от ОИСР/КПР

¹⁷ GAERC 11.4.2006 г. „Приемат със задоволство предложението на Комисията, целящо да насърчи европейска мрежа от изследователски центрове по въпросите на развитието и очакват с интерес развитието на работата по тази инициатива“.

ЕС ОПР 2004—2007 г. оценка за ОПР за 2008—2010 г.

	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010	
	ОПР в млн. EUR	ОПР в % от БНД	ОПР в млн. EUR	ОПР в % от БНД	ОПР в млн. EUR	ОПР в % от БНД	ОПР в млн. EUR	ОПР в % от БНД	ОПР в млн. EUR	ОПР в % от БНД	ОПР в млн. EUR	ОПР в % от БНД	ОПР в млн. EUR	ОПР в % от БНД
Австрия	546	0,23	1.266	0,52	1.193	0,47	1.313	0,49	933	0,33	970	0,33	1.552	0,51
Белгия	1.178	0,41	1.580	0,53	1.576	0,50	1.427	0,43	1751	0,50	2191	0,60	2.669	0,70
България	НП	НП	НП	НП	1	0,00	16	0,06	33	0,10	51	0,14	68	0,17
Кипър	4	0,03	12	0,09	21	0,15	18	0,12	21	0,13	24	0,14	28	0,15
Чешка република	87	0,11	109	0,11	128	0,12	131	0,11	134	0,10	144	0,10	155	0,10
Дания	1.639	0,85	1.697	0,81	1.782	0,80	1.872	0,81	1932	0,80	2014	0,80	2.109	0,80
Естония	4	0,04	8	0,07	12	0,09	17	0,12	23	0,14	29	0,15	35	0,16
Финландия	547	0,37	726	0,46	664	0,40	711	0,40	838	0,44	956	0,48	1.067	0,51
Франция	6.820	0,41	8.067	0,47	8.446	0,47	7.261	0,39	8772	0,45	9791	0,48	10.810	0,51
Германия	6.064	0,28	8.112	0,36	8.314	0,36	8.961	0,37	10567	0,42	12183	0,46	13.798	0,51
Гърция	258	0,16	309	0,17	338	0,17	366	0,16	603	0,25	839	0,32	1.076	0,39
Унгария	56	0,07	80	0,10	119	0,13	66	0,07	69	0,07	130	0,13	182	0,17
Ирландия	489	0,39	578	0,42	814	0,54	869	0,54	913	0,54	1036	0,58	1.139	0,60
Италия	1.982	0,15	4.096	0,29	2.901	0,20	2.870	0,19	5235	0,33	6905	0,42	8.706	0,51
Латвия	7	0,06	8	0,07	10	0,06	12	0,06	13	0,06	16	0,06	20	0,07
Литва	8	0,04	12	0,06	18	0,08	30	0,11	37	0,12	49	0,14	67	0,17
Люксембург	190	0,83	206	0,86	232	0,84	266	0,90	299	0,91	326	0,92	358	0,93
Малта	8	0,18	8	0,18	7	0,15	8	0,15	9	0,17	10	0,17	10	0,17
Нидерландия	3.384	0,73	4.116	0,82	4.344	0,81	4.540	0,81	4754	0,80	5072	0,81	5.245	0,80
Полша	95	0,05	165	0,07	239	0,09	260	0,09	340	0,10	517	0,14	679	0,17
Португалия	830	0,63	303	0,21	315	0,21	294	0,19	495	0,30	697	0,41	898	0,51
Румъния	НП	НП	НП	НП	3	0,00	80	0,07	136	0,12	191	0,15	247	0,17
Словашка република	23	0,07	45	0,12	44	0,10	49	0,09	73	0,12	97	0,15	120	0,17
Словения	25	0,10	29	0,10	35	0,12	40	0,12	54	0,15	61	0,16	69	0,17
Испания	1.962	0,24	2.428	0,27	3.039	0,32	4.196	0,41	5422	0,50	6149	0,54	7.218	0,60
Швеция	2.191	0,78	2.706	0,94	3.151	1,02	3.166	0,93	3539	1,00	3709	1,00	3.875	1,00
Обединеното кралство	6.339	0,36	8.666	0,47	9.932	0,51	7.247	0,36	8554	0,44	10006	0,49	12.232	0,56

ЕС 15 ОБЩО	34.418	0,35	44.857	0,44	47.040	0,43	45.361	0,40	54605	0,47	62845	0,51	72.752	0,57
ЕС 10/12 ОБЩО	316	0,07	479	0,08	637	0,09	726	0,09	942	0,10	1319	0,13	1.681	0,16
ЕС 25/27 ОБЩО	34.735	0,33	45.336	0,41	47.676	0,41	46.087	0,38	55547	0,44	64164	0,49	74.432	0,54

ЕС 25/27 ОПР в USD	43.156	56.344	59.839	63.090
---------------------------	--------	--------	--------	--------

Източници: ОИСР/КПР за 2004—2006 г. Данни на Комисията въз основа на информация от държавите-членки за Комисията или за КПР за 2007 г.

Затъмнените клетки съдържат информация, предоставена от държавите-членки; незатъмнените клетки са данни на Комисията или симулирани данни. КПР е по настоящи цени.